

érintetlenül a Néphadsereg harckocsizó egységeit sem. Az így végbemenő átszervezések jelentős mértékben érintették a páncélos csapatoknál szolgáló állományt is. A szervezeti változások, a kiképzésben történő újítások mind, mind komolyan befolyásolták az ezeknél az egységeknél szolgáló hivatásos és sorállományú katonák életét.

Az előadásom során szeretnék egy kis betekintést nyújtani ezeknek a változásoknak az okaiba, folyamatába és a következményeibe. Ki fogok térni a Néphadsereg harckocsizó csapatainak a szervezeti változásaira a korszakban. Néhány szóban összefoglalom, hogy milyen változások történtek a rendszeresített haditechnikát tekintve, illetve ezeknek, és az ezeket üzemeltető kiszolgáló személyzet számának a változásairól is beszélni fogok. Szó lesz az ezeknél az egységeknél szolgálatot teljesítő hivatásos és sorozott állomány kiképzéséről, és ezekben végbe ment változásokról. Megfogom vizsgálni, hogy milyen következményekkel voltak ezek a változások az állomány felkészültségére, és hogy milyen változásokat okoztak a magánéletükben. Szót fogok ejteni arról, is hogy ezeknek a reformoknak milyen következményei voltak az egész társadalomra nézve.

Remélem az előadás során szolgálok némi új információval a téma iránt érdeklődők számára, és egy kis betekintést nyújthatok a korszak hadtörténetének, eme részébe.

Tóth Tibor (SZTE Móra Ferenc Szakkollégium)

A magyar katonai felderítő-hírszerző szolgálat hidegháború alatti megfigyelései Olaszországról egy összefoglaló jelentés alapján

A katonai hírszerzés és az ahhoz szorosan kapcsolódó elhárítás tértől és időtől függetlenül minden állami tevékenység egyik fontos része. Magyarország a II. világháborút követően, a Szovjetunió biztonsági igényeit kielégítő ütközőzóna részeként kényszerpályára kényszerült, és ennek következtében a magyar katonai felderítés és hírszerzés fő feladatai az általános nemzetközi katonapolitikai helyzet változásainak és a Varsói Szerződés háborús tervezési rendszerében a Magyar Néphadsereg tervezett alkalmazásának megfelelően módosultak. A magyar katonai felderítés és hírszerzés tevékenységét az 1950-es évek közepétől az 1980-as évek közepéig a Varsói Szerződés és az Észak-atlanti Szerződés Szervezete közötti stratégiai szembenállás határozta meg, ezért leginkább Ausztria, Németország (NSZK), Franciaország, illetve Olaszország képezte a katonai felderítések fő irányát.

Kutatásom középpontját a hidegháború időszaka alatt összeállított Olaszországról szóló jelentések alkotják, amelyekből fogalmat alkothatunk például, az olasz kémelhárítás komplex rendszeréről, az elhárítószervek munkamódszereiről és az elhárítás formáiról.

Előadásomban a hidegháború alatti, magyar katonai hírszerzés vázlatos történetének, szervezetének és feladatrendszerének ismertetése mellett, egy 1966-

ban Olaszország ügynöki helyzetéről készült jelentésen keresztül bemutatom, hogy milyen információkkal bírt a magyar katonai felderítő és hírszerző szolgálat az olasz kémelhárításról a hidegháború egy szakaszán.

Fodor István (Szegedi Tudományegyetem)

Az iszlamofóbia és a muszlim-ellenesség intézményesülésének összetevői

Az előadás az iszlamofóbia térnyerésének a magyar kutatásokban eddig igen periférikusan érintett, ugyanakkor a nemzetközi kutatásokból széleskörűen feltérképezhető állomásait, összefüggéseit és következményeit igyekszik pionír módon prezentálni. A témába történő bevezetés során összefoglalásra kerül az iszlámmal kapcsolatos nyugati (ide értvén a magyarországi) attitűdök és megnyilvánulások milyensége, s természetesen magának az iszlamofóbia fogalmának a definiálási alternatívái is. Elsődlegesen a nyugat-európai mintákon keresztül megvizsgálásra kerül, hogy ennek a szélsőséges áramlatnak milyen sokrétű megjelenési formái lehetnek, ezeket miként alakítják a nemzetközi események, az ellenségkép-kreáló politikai lózungok s gyakorlati intézkedések, illetve a médiabeli reprezentációk. Az előbb felsorolt faktorok mentén érintve lesznek a nemzetközi terrormerényletek hatásai, az olyan közvetlen intézkedések, mint például az egyesült királyságbeli *Prevent Strategy* kontra produktív kérdőjelei, avagy a közösségi média színtereinek vonatkozó trendjei, és a hagyományos média orgánumok általánosító artikulációi is. Az iszlamofóbia intézményesülése során megismerhetjük a folyamat komplex mozgatórugóit és szereplőit, illetve a vonatkozó destruktív hatások, következmények is összegzésre kerülnek. Nem utolsó sorban, egy-két gondolat erejéig betekintést nyerhetünk abba is, hogy milyen lehetőségek mentén lehet/kell küzdeni az iszlamofóbia ellen.

Lengyel Ádám (Szegedi Tudományegyetem)

„Ez egy csapatjáték!” A USAF Pararescue egységek integrációja az Egyesített Műveleti Parancsnokságba a Noble Anvil hadműveletek alatt

„*Senkit sem hagyunk hátra.*” Az Egyesült Államok Fegyveres Erői számára igen fontos ez a mottó. Azonban ennek a gyakorlati alkalmazása igen nehéz feladat, sok esetben különlegesen képzett, bonyolult harci mentőakciók végrehajtására szakosodott csapatokat igényel. Az Egyesült Államok Légierője (USAF) egyedülálló alakulattal rendelkezik e téren.

Azonban a különleges erők integrálása nem problémamentes. Az öbölháború megmutatta, hogy a nem korszerű alkalmazása, a bonyolult irányítási szervezet, és a parancsnokok jogkörének korlátozása igen súlyos vétség ilyen esetekben: az egész hadjárat során alig pár sikeres harcimentési bevetést hajtottak végre. Nem egész tíz évvel később, Jugoszlávia NATO bombázása során az arány már teljesen megváltozott: kettőből kettő sikeres bevetésre módosult az arány.